

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 >
Pe 3 luni . . . . . 8 >

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Abonamentele se plătesc tot-d'una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91, — Ochiul Dămboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechiu 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Scriitori și Artiști de D. Chebapci.

Jurisprudența Română :

Inalta Curte de Casație, secția I : *Apostol Cristea Apostol cu Sofia Căpitan Christodorescu*, ca tutrice legală a minorilor sêi copii.

Idem : *Profira și Gr. Tănase Gârbeanu cu Luxandra Gr. Filip.*

Jurisprudența Străină :

Tribunalul civil al Senei, secția IV : *Dardanne cu soții Cordesse și Picy.* — (Art. 1384 c. c. fr., 1000 român).

Cronica judecătorească.

Afacerea căderii tavanelor de la Palatul Justiției. Informațiuni.

SCRIITORI ȘI ARTIȘTI

Acesta este titlul unei lucrări de curând apărute, autorul căreia este d-l Hamangiu, procuror pe lângă Tribunalul Ilfov.

Stilul în care cartea e scrisă, este potrivit subiectului, expresiunile nu cuprind neologisme și se observă stăruința pusă, întru a exprima gândurile, în o limbă curat românească.

Materia este metodic împărțită ; ideile clar exprimate ; argumentarea strinsă, sprijinită pe logică și pe autoritățile ce au scris ori s'au ocupat de subiectul ce îl tratează.

Cuprinderea lucrării este : de a demonstra cum că proprietatea literară și artistică, cu privire la drepturile autorului, trebuie asemănată cu proprietatea comună și mai ales cu cea nemis-cătoare ; că ea este tot așa de legitimă ca și aceasta.

Autorul enumără obiecțiunile ridicate în privința dreptului de proprietate absolut și exclusiv

al scriitorilor și artiștilor, asupra lucrărilor lor, și mai ales asupra transmisibilității acestui drept, în perpetuu, la moștenitorii lor ; cântărește și masoara greutatea și puterea argumentelor prezentate ; discută utilitatea sau neutilitatea, întru a se sta-tornic, prin o lege, recunoașterea dreptului abso-lut și transmisibil al proprietății literară ; în urmă enumeră deosebitele soluțiuni ce s'au propus, ana-lisând valoarea lor, atât din punctul de vedere a legitimității, cât și a utilității, încheind cu acea că trebuie să se recunoască scriitorului și artistu-lui, un drept de proprietate, asemănat dreptului ce îl are proprietarul unui imobil, cu oare care restricțiuni. ce sunt facute și proprietății fonciare.

Materia este împărțită în patru părți : Partea întâia, cum am arătat mai sus, tratează despre fundamentul dreptului autorilor, caracterele drep-tului de proprietate, proprietatea operilor literare în mod absolut, exclusiv al autorului, transmi-sibil, în perpetuu, moștenitorilor.

Autorul face o comparațiune între producțiunile literale de o parte, și acele dramaturgice și muzicale, și demonstrează legitimitatea dreptului de proprietate absolută și transmisibilă și pentru ele. Arată că ar fi nedrept a se permite reproducțiunile, fără ca autorul să participe la folos, și preintimpină grija ce o au unii cum că moștenitorii nu vor permite reproducțiunea, mai ales în provincii, din pricina că nu vor dobândi, un folos potrivit ne-prețuitei opere, rămasă, lor moștenire ; de aici ar urma o mare pierdere, căci, nereprezentându-se părțile teatrale și musicale, din cele mai alese, se vor reprseenta din ce în ce bucățile mediocre,

și se va viția gustul publicului, dând următorul remediu:

«Adoptarea aceluiași sistem pe care l'am avut în vedere când am vorbit despre proprietatea literară: sistemul dării de atâta la sută plătită în *perpetuum* succesorilor autorului, după trecerea timpului fixat în care dânsii se vor bucura de un drept exclusiv de proprietate. Adoptat acest sistem, moștenitorii nu vor mai avea nici o teamă că vor fi spoliați pe nedrept de directorii de teatre, publicul, pe de altă parte, oamenii iubitori de adevărată artă, vor fi la adăpostul oricărui speculator sau moștenitor prea riguros. De asemenea cifra mică și invariabilă fixată ca drept bir autorului, după trecerea celor cinci-zeci de ani, va fi o sarcină foarte neînsemnată pentru directorii de teatru».

Venind, la producțiunile artistice, autorul face deosebirea, cu claritate, între ea și cele-l'alte producțiuni:

«Pe când opera literară este imaterială, necomputând de cât un singur product; pe când reproducerea ei prin tipar, departe de a constitui o operă nouă, această reproducere nu'i de cât manifestățiunea însăși a poemei sau a dramei, opera artistică, din un product tangibil, tabloul sau statuia, și în al doilea loc, posibilitatea de a'l reproduce prin copie, gravură, litografie, fotografie etc..., care diferă foarte mult de reproducerea unei cărți. O carte tipărită în sute de imprimerii și scoasă în sute de ediții este una și aceeași din punct de vedere literar, de și caracterele sau modul tipăririi sunt diferite, nu tot așa se întâmplă când e vorba de un produs artistic: pictură sau sculptură. Aici primul loc 'l ocupă execuțiunea materială, iară copia, când superioară, când inferioară originalului, are totdeauna o valoare a ei proprie. Dacă influența celui ce a copiat un tablou sau un desen este destul de simțită, ce se mai dicem când reproducția este făcută prin ajutorul unei alte ramuri a artei, prin gravură sau litografie de exemplu».

«Artistul, fie el pictor, sculptor, fotograf, arhitect, etc..., se găsește într'o situațiune cu totul diferită de cea a omului de litere sau a compositorului. Artistul producând o operă oare-care, se bucură de un îndoit drept, referindu-se fie-care la un obiect deopotrivă apropiabil».

«Unul este dreptul absolut de proprietate ce are asupra tabloului sau a statuei drept absolut identic cu acel pe care 'l are un proprietar asupra mobilului sau imobilului său, altul este un drept de proprietate, având ca urmare exploatațiunea exclusivă și beneficiile ce îi procură reproducerea lor.

Acest punct o dată stabilit, să examinăm mai întâi dreptul artistului asupra obiectului material și în urmă vom vedea și drepturile ce le are asupra reproducerei operei».

Autorul, cu o argumentațiune plină de vigoare, demonstrează dreptul ce îl are artistul de a se bucura de exploatațiunea exclusivă a operei sale, de a trage toate beneficiile, prin calea reproducțiunii. Analizând dreptul artistului îl prezintă sub un îndoit caracter, unul negativ, altul

positiv. Arată că cel întâi consistă în facultatea ce are de a se opune unei vulgarizări a operei, care de cele mai multe ori este foarte puțin favorabilă gloriei sale, micșorând din valoarea reală a operei.

«Cine nu știe ce diferență enormă există între un original și o copie; pe lângă acestea, o operă reproducă în mii și mii de copii, gravuri sau litografii, și perde din valoarea ei, așa că cumpărătorii originalului se vor împușina. De cele mai multe ori, un amator de artă este și colecționar, așa că el nu va pune preț de cât pe exemplare unice, voind singur să se bucure de prețioasă achizițiune a operei unui maestru; pentru dânsul un tablou reproduc în mai multe exemplare și vulgarizat, n'are aceeași valoare ca în cazul când acest tablou ar fi nereprodus. După cum vedem, din punct de vedere pecuniar, pictorul sau sculptorul, ar suferi pierderi enorme dacă n'ar fi nici o dispozițiune legală, care să oprească reproducerea operelor lor. Dar, ați obiectat unii dacă artistul pierde bănește prin reproducerea producțiunilor sale, în schimb, el câștiga în nume, în glorie, în reputațiune, opera sa fiind pusă la cunoștința lutoarea».

Cel al doilea caracter constă în participarea ce, pictorul sau sculptorul, trebuie să ea la beneficiile rezultate din vânzarea reproducțiunilor sau a copiilor luate după opera lor. Acest drept, îl găsește autorul just și logic.

Asupra întrebării: dreptul de reproducere și de autorizarea de a reproduce este el strâns legat de proprietatea tabloului sau a statuei? Eată cum explică autorul.

Intr'un tablou de exemplu, avem mai întâi pinza pictată în care se resfrânge talentul puternic al artistului în mânuirea penelului, dar afară de acest obiect material mai avem pe cel intelectual; concepțiunea genială a pictorului, fineța și gustul grupărei, compoziția și mialstra alegere a elementelor necesare pentru a'și intrupa pe pânză gândirea sa, simțirile sale. Toate aceste calități ale unei opere picturale sunt independente de culorilor, de pânză, de partea materială a tabloului. Ele au o existență aparte, în afară de pictură în ea însăși. După cum nu putem materialisa opera unui om de litere în manuscrisul sau cartea care o conține, tot pentru același cuvânt nu putem materialisa opera unui artist în pânza ce o coprinde. Proprietatea uneia nu poate trage după sine proprietatea celei l'alte.

Autorul ați trecut repede asupra legitimității dreptului de proprietate, a originii ei, cum și asupra asemănării ce o face între proprietatea fonciară și cea intelectuală.

Ca origine a proprietății și a dobândirii ei, Istoria nu cunoaște de cât trei moduri:

1) *Ocupațiunea* pentru bunurile nemișcătoare, *aprehensiunea* pentru cele mișcătoare;

2) *Cucerirea* ¹⁾;

3) *Munca liberă și inteligentă a omului.*

Oare cine ar susține cum că ar putea să găsească și să-și însușească o statuie ca a lui Phidias, un tablou de a lui Rafael, o producțiune genială ca a lui Dante ori S. fofcle? Aceste opere n'au existat înainte de a se naște acei oameni superiori și a le da făptura, cum s'ar fi găsit animalele neprinse, locurile neocupate. Când cugetăm mai de aproape și vroim să pătrundem mai bine, vedem aceste două semne: pe când proprietatea materială este câte o dată pătată, lăci de sânge, dincolo de furt, înșelăciune sau plastografie, acea intelectuală este curată ca zăpada, isvorată din un suflet nobil, o animă mare, o minte luminată.

Dacă observăm starea trupească și sufletească a aceluia ce muncește pentru a agonisi o avere, și a aceluia ce lucrează pentru a produce o operă literară artistică, iată fenomenele ce ni se înfățișează: cel înteu se trudește, sufletul lui se amărăște, puterile i se sleiesc; cel de al doilea însă lucrând și mărește puterile ²⁾ devine mai vioiu și vesel, și e mulțumit, încântat de lucru și lucrarea lui. Nimeni cred, nu gustă mai mare plăcere, pe această lume, de cât scriitorul de geniu care compune o lucrare ce rămâne trainică în veacuri.

În aprecierile ce le am făcut atât asupra originii cât și asupra deosebirei de natură și caracter a proprietății materiale de acele intelectuale, mărturisesc că am desavantagiul a fi singuratec, pe când tânărul scriitor, despre lucrarea căruia fac recenziunea, mă fericit ca mine, are avantajul de a fi întovărășit și susținut de cele mai mari ilustrațiuni care au tratat materia.

De altmintrelea lucrul se explică, cum arată autorul unui articol din Dicționarul de «Economia Politică» asupra *Proprietății*, prin acea că jurisconsultii, cunoscând origina impură a proprietății, s'a ferit înadins de a arăta aceasta, susținând mereu, că dreptul de proprietate ar fi un drept natural, cu toate că se știe că organizarea acestui drept s'a făcut după interesele politice.

Eu asemăn pe un om geniū, față de cea-l'altă lume, ca pe un nor încărcat de electricitate pozitivă ce se găsește în apropierea unui alt nor plin de electricitate negativă. Pe dată se produce o descărcătură, zărim fulgerul, lumina, după care urmează o detunătură, ce zgudue văzduhul, producând mișcare, emoțiune. Tot ast-fel din creerul fosforescent a unui om de geniū, es scântei ce ne luminează, iar din inima lui caldă și generoasă, isvorese acele lucrări ce ne mișcă și încântă.

Aceia care spun: Ce păcat de cutare om că e sărac, leneș, vițios, căci ce nu ar putea produce cu talentul de care este înzestrat! sunt amar înșelați. Acei oameni, de sigur n'au altă ceva într'ânșii de cât aparența și nimic mai mult de cât acei care 'i căinează.

Un om de geniū, fie el întovărășit de măririi și bogăție ca Voltaire și Goethe, ori urgisit și surghiunit ca Dante și Ovidiu; ³⁾ ducă el o viață regulată ca Pasteur și Victor Hugo, ori sburdalnică ca Alfred de Musset și Lord Byron, zacă el, în închisoarea de la Spilberg, încătușat și necurmat, de aproape, privegeat, ca Silvio, Pelico, or Cervantes; resfățese în bine și favoruri, ca Horațiu, or trăiască în mizerie ca Milton, ei produc lucrări geniale pe care posteritatea le admiră!

Câtă admirație nu avem pentru *Labiemus*, cel care, de desnădăjduire, și ne mai putând suferi viața, din pricină că, din porunca împăratului Octavian August, i se distrusese manuscriptul și de desgust, își a dat, singur, moartea! Cât de ridicol ni s'ar părea negustorul, ce s'ar sinucide, din pricină că au perdut averea în neșuștoria lui!

Urmarea în un alt număr.

D. Chebapci.

³⁾ Voltaire, vorbind de August și exilul lui Ovid, zice în versuri „*Amant incestueux de sa fille Julie.*

De son rival Ovide, il proscrivait les vers“

Poetul însuși se învovățește pe el că au văzut cu ochii, acea ce nu trebuia să vadă și să compară lui Acteon.

De câtă amărăciune și umilință era coprins poetul, în exil, ni le arată următoarele versuri din o scrisoare adresată unui amic al său, și pe care cel mai erudit bărbat din țară, ilustrul meu compatriot, D. Petriceicu Hajdeu, le au tradus în versuri atât de armonioase:

«De ar fi să și mai aducă aminte de Nasone
În Roma vr'o ființă, și dacă fără mine
A mai rămas acolo ceva din al meu nume,
Să scie, dar că în țară, în care al marelui luciu
În vecl nu se întâlnește cu zodia instelată,
Aici 'mî duc eu traiul în sânul barbariei,
Cu feurele sarmate, cu Bésii și cu Geții,
Nedemn a le răspunde un echo în versul meu!

De câtă tristeță și umilință era cuprins poetul, aflăm din următorul vers rămas celebru: *Hic ego barbarus sum, quia non illis intelligo,*

²⁾ Oamenii cari lucrează cu mintea, măresc puterea nervilor care la rândul lor întăresc pe acea a mușchilor și în genere savanții oamenii mari, au o viață longitudinală.

¹⁾ Vezi Magazinul istoric de Treb. Laurian și Bălcescu asupra celor două moduri de stabilire și organizare a proprietății imobiliare pag. . . Vezi G. Tarde «Les Transformations du Droit.

Allé Dictionnaire d'Economie politique litera p proprieté.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIA I.

Audiența de la 14 Octombrie 1896.

Președinția d-lui N. PREDESCU, consilier.

Apostol Cristea Apostol cu Sofia Căpitan Ioan Cristodorescu, tutoarea legală a minorilor săi copii.

Posesiunea.—Posesiune succesivă.—Când ultimul posesor poate uni posesiunea cu a predecesorilor săi.

Stare civilă.—Acte de stare civilă.—Cum se putea dovedi starea civilă sub regulamentul organic și sub codul Caragea.—Registre de stare civilă.—Posesiune de Stat.—Probă testimonială.—(Paragraful 5 de la Dovezi codul Caragea).

Acte de stare civilă.—Extract după condicile de născuți și botezați de la biserică.—Aprecierea suverană a instanțelor de fond asupra mențiunilor făcute în asemenea extracte.

1) *Orî de câte orî posesiunea aceluiaș lucru trece prin mai multe mâini, cel din urmă posesor nu poate uni posesiunea sa cu a celor ce l-au precedat, dacă nu există o continuare neîntreruptă de posesiune între toți autorii! a căror posesiune se cere a fi unită cu cea din urmă.*

2) *Starea civilă se putea dovedi, sub codul Caragea, prin posesiunea de stat unită cu proba testimonială, întru cât această legiuire, la paragraful 5 de la Dovezi, prevedea printre probele admise și așa zisele „dovezi de judecăți cu meșteșug“, adică presupțiunile ce nu sunt a nume hotărîte de lege, ci lăsate la suverana apreciere a judecătorilor. Afară de acestea, regulamentul organic al Munteniei, legiferând asupra modului după care avea să se țină, de autoritatea în drept, registrele de stare civilă, nu ridică părților dreptul de a putea dovedi starea civilă cu martori dacă mai întâi nu ar fi dovedit neexistența unor asemenea registre.*

3) *Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă în un extract după condica de născuți și botezați a unei biserici mențiunea ce să face în ucel extract de numele părinților unei persoane, se poate crede fără a mai avea necesitate să mai ceară condica în care se află originalul actului spre a verifica semnătura acelor părinți.*

Decisiunea No. 329/96.—Respins, recursul făcut de Apostol Cristea Apostol contra decisiunii Curții de apel din Craiova, secția I, cu No. 74/85 dată în procesul cu Sofia Ion Cristodorescu, soția și tutoarea legală a minorilor copii ai decedatului căpitan Ion Cristodorescu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l președinte Gr. Lahovari;

S'a ascultat: D-nii avocați M. D. Sipsom și D. Gianî, din partea recurentului; precum și d-nii avocați M. Pherekyde, T. Stelian și Take Ionescu, din partea intimatelor;

S'a ascultat d-l procuror de secție C. D. Sărățeanu, fiind minori în cauză, în concluziuni,

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Curtea constată că casele revendicate de intimați au

aparținut «ab antiquo» lui Hristodôr Ghiuli pretinsu bun după tată al intimaților.

«Constată asemenea că herezii aparente a leului Hristodôr Ghiuli, au fost surorile lui Vasilichia Polichronie Furtună și Elena.

«Mai constată Curtea că Polichronie Furtună recunoaște prin testamentul său, că jumătate parte din case au trecut în proprietatea lui Nicolae Constantin Dasco, care a fost moștenit de Panaghia Dasco, autoarea noastră, și că acești doi din urmă au posedat de la 1855 până azi, prin noi, menționatele case.

«Respinge însă prescripția invocată de noi pe unicul motiv că n'am fi prezentat nici un titlu emanând de la heredele aparente ale lui H. Ghiuli prin care titlu casele în litigiu să fi fost transmise în proprietatea lui Polichronie Furtună, care recunoscuse proprietatea lui N. C. Dasco, de unde deduce Curtea, că posesiunea îndelungată a acestuia ar fi fost de rea credință.

Curtea recunoaște și chiar suprimă de tot actul de împărțeață din 1855 dintre Vasilichia Polichronie Furtună și Elena, surori și herede aparente, după cum le recunoaște curtea ale lui H. Ghiuli, precum și actul tot din 1853 prin care Vasilichia Polichronie Furtună dăruiește casele în litigiu soțului său Polichronie Furtună, ambele aceste acte întărite de judecătoria Mehedinți prin hotărârea No. 58/53 invocate de noi și prezentate Curții și înlătură aceste acte fără ca să zică pentru ce.

«Ast-fel curtea comite un exces de putere și o eroare gravă de fapt, dă o hotărâre nemotivată și cu modul acesta violează art. 1895 și 1189 din c. civil.

Având în vedere că, după cum rezultă din decizia atacată cu recurs a Curții de Apel din Craiova, secția I cu No. 74/95, Căpitan Ion Christodorescu revendică, de la Christea Apostol casa din Severin numită Sala Apolo cu două plațuri pe care e clădită, ea fiind proprietatea răposatului său tată, Chistodor C. Ghiuli, încetată din viață la 1851 fără alt moștenitor mai apropiat de cât el, revendicantul, căruia, prin urmare, ea fiu legitim, i s'ar cuveni această avere;

Că Curtea din Craiova, asupra apelului făcut de Sofia Ion Christodorescu, tutoarea legală a casei defunctului său soț, constatând mai întâi, că Ion Christodorescu nu a devenit major de cât la 1866, așa că prescripția de 30 ani nu a avut loc până la 1892, data intentării acțiunii în revendicare, stabilește apoi că nici prescripția de zece ani nu poate fi invocată în speță, de oare-ce titlurile prezentate de Christea Apostol, în baza cărora și-a exercitat posesiunea asupra caselor revendicate, sunt: un proces-verbal al portărelului, din 1889, prin care aceasta pune în posesie pe Panaghia Dasco, și niște acte de cumpărătoare, posterioare acestei date, prin cari Christea Apostol cumpără casele sus zise de la Iani Constandinidis, cumpărătorul drepturilor Panaghie, Dasco; că, de la 1889, data sus-zisului proces-verbal și până la 1892, nu sunt trecuți zece ani;

Că de și Panaghia Dașco a fost pusă în stăpânire la 1889, ca moștenitoare a fratelui ei Nicolae Costi Dașco, întru cât însă nu se dovedește, prin nici un act translativ de proprietate, cum N. C. Dașco a primit în patrimoniul său imobilul ce aparținea lui Christodor Ghiuli, instanța de fond, după cum de altminteri erea în drept să o facă, apreciază în mod suveran împrejurările cauzei și din ele constată reaua credință a lui N. C. Dașco ;

Că, ast-fel fiind, testamentul din 1855, prin care Polihronie Fortună, cumnatul lui Ghiuli, recunoaște lui N. C. Dașco proprietatea pe jumătatea caselor reclamate, testament ce se pretinde, în concludiile lui Christea Apostol dinaintea instanței de fond, că s'a furat, precum asemenea și actul de partaj în care se arată, ca erezii aparenti ai lui Ghiuli, surorile sale : Vasilichia, măritată după Polichronie Fortună, și o altă soră Elena, nu constituiesc titluri, cari să poată fi invocate cu succes de Christea Apostol, întru cât ele dovedesc cum de la erezii aparenti ai lui Ghiuli, proprietatea acestuia a trecut la N. C. Dașco, care a posedat fără nici un titlu ;

Considerând, în drept, că de câte ori posesia aceleiaș lucru trece prin mai multe mâini, cel din urmă posesor nu poate uni posesiunea sa cu a celor cari l'au precedat, dacă nu există o continuare neîntreruptă de posesiune între toți autorii a căror posesiune se cere a fi unită cu cea de pe urmă ; că în speșă, de la 1889, de când Panaghia Dașco a fost pusă în stăpânirea imobilului ce aparținuse lui Ghiuli, urcând în sus seria posesorilor acestui imobil, autorul Panaghi Dașco este N. C. Dașco, deținător de rea credință al imobilului ; că, ast fel, de la Christea Apostol și până la erezii aparenti, nedovedindu se prin nimic că ar exista vre un legământ juridic care să justifice transmisiunea proprietății lui Dașco, Curtea bine a judecat, neaplicând casului de față, prescripțiunea ce se invoacă de recurent ;

Asupra motivului al II :

«Violarea art. 1—8 inclusiv din anexa 3 cap. 8 din Reg. organic al Munteniei și al art. 5 partea 2 cap. 2 cod. Caragea».

«Curtea fără a constata nici locul, nici timpul nașterii părții adverse precum nici cauza pentru care nu s'a putut prezenta actele stărei civile pentru căsătoria autorului părții adverse după cum prescrie formal Reg. organic arătat, trece direct și fără nici o motivare, peste imposibilitatea de a produce actele stărei civile, la proba testimonială».

«Afară de aceasta și de am lua faptele ca constante ast fel după cum le arată onor. Curte totuși Curtea nu constată căsătoria autorilor intimaților prin martorii ei prin posesia de stat, probă neadmisă de cod. Caragea (art 5 de la dovezi, sus citat) nici putea transforma proba testimonială în presumpțiune, ceea ce este cu totul distinct, conform aceleiași articol».

Considerând că Regulamentul organic al Munteniei, legiferând asupra modulul după care avea să se țină

de autoritatea în drept registrele de stare civilă, nu conține nici o dispozițiune prin care să se ridice părților dreptul de a putea dovedi cu martori starea civilă dacă mai întâi nu dovediseră că registre nu au existat. Că, din potrivă, în codul Caragea, la paragraful 5, de la Dovezi, se prevede, printre probele admise, și așa zisele «dovezi de judecăți cu meșteșug», adică presumpțiile ce nu sunt anume hotărâte de lege, ci lăsate la suverana aplecare a judecătorilor era ; că ast-fel fiind, instanța de fond în drept, chiar și după legiuirea lui Caragea, a deduce din posesia de stat a Căpitanului Ion Cristodorescu, unită cu proba testimonială, că, într'adevăr, dînsul este fiul legitim al lui Christodor Ghiuli ;

Asupra motivului III de casare :

«Esces de putere și violarea principiului de drept admis atât de codul cel vechi, cât și de cel nou, că de și de câte ori se contestă mai ales semnătura dintr'un act fie public, fie privat, urmează a se aduce originalul. În specie noi am contestat semnăturile părinților lui Ion Christodor Ghiuli, autorul adversarilor de azi din extractul denăscuți din 1846, cerând a se aduce originala condică de născuți. Curtea ne respunde că aceasta este inutil și tot dînsa se întemeiază pe acest extract contestat de noi ca o presumpțiune pentru a stabili că însuși părinții au recunoscut filiațiunea ceea ce tocmai forma obiectul contestațiunei noastre».

Considerând că dinaintea instanței de fond s'a înfățișat un extract după condica de născuți și botezați a bisericii Sf. Nicolae din comuna Palta-Verde, liberat de șeful cancelariei Episcopiei Rîmniceului — Noul Severin ; că acest act s'a prezentat fiind că se menționa pe dînsul numele părinților Căpitanului Ioan Christorescu ; că instanța de fond, apreciind suveran, din faptul acestor mențiuni, și formează convingerea că Ioan Christodorescu este în adevăr fiul legitim al lui Ghiuli ; că întru cât instanța de fond nu avea necesitate să verifice semnăturile părinților lui Ioan Christodorescu, de oare-ce nici nu se propusese acest lucru, nici nu era nevoie de el, ci numai să vadă dacă în extract se arată în adevăr numele lor, cu drept cuvînt a refuzat înaintarea aducerii condicelor originale, ca de nici un folos în cauză că ast-fel fiind și acest al treilea mijloc rămâne neîntemeiat ;

Pentru aceste motive, Curtea respinge.

BIBLIOGRAFIE

A apărut volumul al II-lea din : **PROCEDURA CIVILĂ, Teoretic și practic, Esecuțiunea silită de Dimitrie Chebapol, doctor în drept, avocat.**

Se află de vânzare la Tipografia „Nouă” Gr. Panaitescu, str. Cămpineanu No. 13, la administrația ziarului „Curierul Judiciar”, și la Autor în strada Plantelor No. 39.

Prețul unui volum 12 Lei

Se poate adresa la Autor, trimițînd cu mandat poștal, costul. Se trimete și cu ramburs.

Audiența de la 20 Decembrie 1896

Președinția d-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Profira Gr. Tănase Gârleanu și Gr. Tănase Gârleanu cu Luosandra Gr. Filip.

Pământ rural.—Legea rurală.—Anularea vânzărilor pământurilor date conform legii rurale.—Sentințele tribunalelor.—Apel.—Neadmisibilitatea lui.—Recurs în casație în contra deciziunii curții de apel care a declarat apelul admisibil însă l'a respins în fond.—Neadmisibilitatea recursului chiar în acest caz.—Art. 8 din legea din 13 Februarie 1879 pentru interpretarea art. 7 din legea rurală din 1864.

Asemănat art. 8 din legea din 13 Septembrie 1879, interpretativă a art. 7 din legea rurală din 1864, sentințele date de tribunal pentru anularea vânzării pământurilor date conform legii rurale sunt definitive și executorii și nu pot fi atacate nici pe calea apelului nici pe cea a recursului în casație.

Recursul făcut în această materie este neadmisibil chiar când a fost făcut în contra deciziunii curții de apel care a declarat admisibil apelul în contra sentinței tribunalului care a anulat vânzarea, dar care l'a respins în fond, căci o asemenea decizie a curții de apel, ori cât de greșită ar fi fiind că a intrat în cercetarea unei asemenea pricinii, nu aduce nici un prejudiciu părților, de oare ce ea n'a făcut de cât să întărească o sentință de altminterlea definitivă și executorie prin ea însăși, dupe lege.

Deciziunea No. 43/796.—Respins, ca neadmisibil recursul făcut de Profira Grigore, Tănase Gârleanu cu autorizațiunea soțului său, contra deciziunii curții de apel din Iași, secția II, cu No. 73/96, dată în proces cu Rucsandia Gh. Filip;

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l. consilier Cîrn Oeconomu;

S'a ascultat: d-l avocat Ghițescu, din partea intimatelor în susținerea incidentului de neadmisibilitate a recursului, precum și d-l avocat Massim, din partea recurenților, în combateri;

Curtea, deliberînd,

Asupra admisibilității recursului:

Avînd în vedere că atât sentința Tribunalului Suceava cu No. 150, din 17 Decembrie 1894, cât și deciziunea Curții de apel din Iași No. 73, din 24 Aprilie 1896, care o confirmă, admit reclamațiunea Rucsandrei Gh. Filip, care a revendicat de la Profira Gr. Tănase Gârleanu două falcă de pământ, dat răposatului tată al reclamantei după legea rurală, însă vîndut de acesta părții, în anul 1886;

Că, prin urmare, e vorba de un litigiu privitor la o înstrăinare de pământ rural în contra dispozițiilor art. 7 din legea din 1864, combinat cu art. 8 și 14 din legea din 18 Februarie 1879.

Considerînd că, după sus-citatele texte de lege, hotărârile date de Tribunale în anularea vânzărilor de pământuri de asemenea natură sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau de recurs în casație;

Că, de și, în speță, Curtea de apel din Iași a crezut de cuviință să declare admisibil apelul interjectat de Profira Gr. Tănase Gârleanu în contra sentinței Tribu-

nalului Suceava, care o condamnă la restituirea acelui pământ, pentru a respinge apelul în fond, totuși deciziunea acelei instanțe, ori cât de greșită ar fi, fiind că a intrat în cercetarea unei asemenea pricinii, nu aduce nici un prejudiciu părții recurente, de oare-ce ea n'a făcut de cât să întărească o sentință de altminterlea definitivă și executorie prin ea însăși, după lege;

Că, ast-fel fiind, din acest punct de vedere, recursul e desbrăcat de ori-ce interes;

Că, pe de altă parte, el e inadmisibil față cu textele de lege mai sus citate.

Pentru aceste motive, curtea respinge, etc.

JURISPRUDENȚA STREINĂ

TRIBUNALUL CIVIL AL SENEI, SECȚIA IV.

Audiența de la 28 Decembrie 1896.

Președinția d-lui ROULLEAU

Bicicletă.—Accident.—Urmărire corecțională.—Copil minor.—Părinți și Patron acționați în daune interese.—Respingerea cererei.

După art. 1384 din codul civil (art. 1000 din codul civil român), tatăl și mama nu sunt responsabili de greșelile și imprudențele copiilor lor minori de cât dacă aceștia locuiesc cu dânsii.

Patronul nu este răspunzător de greșelile servitorului său comise în afară de serviciul la care acest servitor este întrebuințat.

Rănit destul de grav prin imprudența unui biciclist, servitor în prăvălia unui cărciumar, care a și fost condamnat în corecțional la 50 lei amendă, d-l Dardanne a acționat în daune-interese atât pe tatăl și mama autorului accidentului cât și pe stăpânul său.

Tribunalul, după ce a ascultat pe d-l avocat Loiseau, din partea d-lui Dardanne, și în lipsa intimaților, a respins cererea pentru motivele cuprinse în următoarea sentință:

Tribunalul,

Avînd în vedere că Dardanne cere soților Cordesse (părinții biciclistului) și lui Picy (patronul) plata unei sume de 1.200 franci ca reparațiune a prejudiciului ce i ar fi cauzat un accident, a cărui victimă a fost dînsul, din cauza imprudenței lui Cordesse fiul care, urcat pe o bicicletă, l'a isbit cu violență și l'a trântit producându-i răni de o oare-care gravitate;

Avînd în vedere că principiul responsabilității lui Cordesse fiul a fost recunoscut și consacrat printr-o decizie a secțiunii a 11 a acestui tribunal, constituită ca instanță corecțională, care l'a și condamnat la 50 lei amendă;

Avînd în vedere că cererea formulată în contra soților Cordesse, părinții, nu poate fi primită;

Că în adevăr, după termenii art. 1384 din codul civil, tatăl și mama nu sunt răspunzători de greșelile și imprudențele copiilor lor minori de cât atunci când locuiesc cu ei; că, în speță, soții Cordesse locuind în de-

partamentul Lozerei, nu puteau exercita o supraveghere eficace asupra fiului lor ce locuia în Paris;

Având în vedere că cererea îndreptată contra lui Picy nu este nici ea întemeiată; că în adevăr, dacă este constant că Cordesse era, pe vremea când s'a produs accidentul, ca băiat în prăvălia de cârciumă a lui Picy nu s'a stabilit însă cătuși de puțin că în momentul când dânsul a comis imprudența gravă ce i se impută era în exercițiului funcțiunilor la care era întrebuintat; că nu s'a justificat cu nimic că dânsul s'a ureat pe bicicletă din ordinul patronului său și pentru serviciul comerțului său;

Având în vedere că în lipsa acestei probe, răspunderea patronului nu poate fi angajată după cum reese din dispozițiunile sus citatului art. 1384 din codul civil;

Pentru aceste motive, respinge cererea lui Dardanne etc.

Gazette des tribuneaux.

CRONICA JUDECATOREASCA

O substituțiune, în materie criminală, în Italia. —

Mai acum 10 ani, Alfredo Orsini, matroz în marina statului Italian, a fost condamnat la moarte, în contumaciă, pentru omor. Dânsul reușind să se sustragă urmărilor, s'a refugiat în America de Sud, la Buenos-Ayres, unde s'a stabilit sub numele de Revello. Sub acest nume a fost condamnat la reclusiune pentru că a dat o lovitură de pumnal unui alt Italian; în ajunul de a-și termina pedeapsa, autoritățile din Buenos-Ayres începură să bănuească adevărata identitate a celui ce se da drept Revello, și se începură cercetări în acest sens. În timpul cercetărilor, aceste autorități primiră o depeșă din Italia prin care erau anunțate că Alfred Orsini a fost arestat la Palermo. Iată Revello fu pus în libertate. Ce se întâmplase însă? Pretinsul Orsini din Palermo, care declarase că este adevăratul Orsini, era un falș Orsini, și în realitate nu era de cât un sicilian numit Velado, condamnat deja de 12 ani pentru diferite fapte; acest Velado, la urmă a trebuit să mărturisească înaintea consiliului de resboi că pentru trebuințele cauzei, a usurpat personalitatea adevăratului Orsini, hotărât zicea dânsul, să facă, în locul lui Orsini, pedeapsa la care acesta ar fi fost condamnat, bine înțeles afară de pedeapsa cu moarte.

Nimeni nu-și poate explica care a fost mobilul acestei substituțiuni; mulți cred că este un complot organizat de membrii societății secrete *Mafia*, la care Orsini ar fi afiliat, pentru a-l sustrage pe acesta de la pedeapsă.

Afacerea căderii tavanelor de la Palatul Justiției

În numărul 1 al ziarului nostru, cu data de 5 Ianuarie 1897, am făcut cunoscut, sub rubrica informațiunilor, că tavanul unei galerii din palatul Justiției a început să cadă, nefiind făcut cu șipci și trestii cum e de regulă să se face la construcțiuni.

În acea informațiune, în care nu am atacat pe nimeni, ci ne-am mulțumit pur și simplu a constata un fapt, terminăm prin a cere să se facă o anchetă serioasă, care să stabilească cine este culpabil de facerea unor astfel de tavanuri cari pot pune în pericol viața celor ce funcțiunea sa afacerile îi aduc zilnic în palatul Justiției.

Această informațiune redigată în termenii cuviincioși și fără nici un caracter agresiv, a infuriat pe d. arhitect Mincu, care ar fi fost însărcinat cu conducerea lucrărilor palatului Justiției; d-sa s'a presintat în biourul administrațiunei ziarului nostru, și în lipsa redactorilor și a proprietarului ziarului, s'a adresat în termenii foarte puțin parlamentari, necuviincioși chiar, unui amic al nostru, avocat, care din întâmplare se găsea acolo; pus însă la locul său. D. Mincu s'a calmat, și bine a făcut.

Nu pricepem furia d-lui Mincu; în informația noastră nu am vizat pe nimeni, am constatat numai un fapt, cerând anchetă; d. Mincu poate fi un bun arhitect, nu-i tăgăduim meritele d-sale, dar ori cât de distins ar fi ca arhitect, nu credem să aibă pretențiunea a fi infailibil ca papa, și deci, a putut în chaosul lucrărilor de la palatul Justiției, să nu fi observat cum s'a făcut tavanul pe galeria unde a căzut.

Noi am cerut anchetă, și ne pare bine că și domnul Mincu este acum de părerea noastră, căci d-sa singur, în ședința Camerei de Miercuri 15 Ianuarie, a rugat pe d. ministru de justiție, să numească o comisiune de anchetă.

În adevăr, iată ce citim în „Cronica parlamentară” a ziarului *Voința Națională*, ediția c, care a apărut Miercuri seara cu data de Joi 16 Ianuarie:

«D-l Mincu rectifică informația publicată în «Curierul Judiciar» cu privire la căderea unui tavan la Palatul Justiției, informație, zice d-sa, pornită din rea voință și cu totul esagerată. Roagă pe d. ministru al justiției să numească o comisiune care să ancheteze cazul.»

Informația nu a fost esagerată d-le Mincu, și azi o vom completa-o; cât despre afirmațiunea d-voastră cum că informațiunea noastră a fost pornită din rea voință, aci vă înșelați și dați ne voe să vă spanem că vă dați prea multă importanță crezând că n'avem alt ceva mai bun de făcut de cât a ne ocupa de d-voastră și a vă voi răul.

Eată ce ne-a făcut să publicăm acea informațiune:

Mai întâiu, ca ziar judecătoresc, suntem datorți să notăm tot ce se întâmplă în palatul Justiției, și al doilea, observând graba ce s'a pus, în ultimii timp, a se repara cu fișii de lemn parquettele pe unde începuseră să se dasfacă, ne am adus aminte că recepția palatului nu se făcuse încă, și ca unii ce suntem interesați, ca ori-că contribuabil, ca banul public să nu fie cheltuit cu ochii închiși, am voit să atragem atențiunea celor în drept ca la recepțiunea diferitelor lucrări ale palatului, să se bage bine de seamă ca să nu se primească lucrări rău executate și să se restituie garanțiile antreprenorilor ce nu s'ar fi ținut de caetul de sarcini. Eată ce ne-a împins să publicăm informația și să cerem anchetă.

Azi să complectăm informația și să facem și o mică rectificare: Tavanul căzut s'a reparat cu multă grabă; sub tencuială nu sunt scânduri cum am spus noi, ci beton pus între grinzi de fer; menținem însă că betonul nu este beton aspru, cu asperități de care să se fi putut prinde tencuiala tavanului, ci este un beton neted, de care nu se poate ține un tavan astfel că trebuiau puse șipci și trestii.

În cabinetul d-lui procuror general al Curții de Casație, zugrăviala în ulei a tavanului a căzut în parte, și cu multă grabă s'a vopsit din nou tot tavanul.

Prin diferite cancelarii la Curtea de Casație tavanele sunt crăpate în lungul lor.

În arhiva secției a II-a a Curții de Casație, precum și în greșala acelei curții, la câte un colț, ploaia a pătruns și încă de acum câte-va luni, udând tavanul; semnele s'au cunoscut multă vreme până s'au astupat.

În curtea interioară unde se află coșul cel nalt de la calorifer, urlanul șghiabului de la peretele ce dă în sala pașilor perduți, a stat luni întregi spart, și apa din șghiab se scurgea pe perete, din care cauză peretele și azi este umed pe din afară și tencuiala a început să cadă.

Suntem siguri că toate aceste defecte și alte multe se vor descoperi de ancheta ce se va face.

Suntem informați din sorginte sigură că faptul căderei tavanului și al modului cum este făcut, a fost adus la cunoștința d-lui Ministru al Justiției în mod oficial de către d-l prim-președinte al Curții de casație.

Pentru a termina, reproducem aci, ca document, următoarea scrisoare ce d-l inginer N. Cuțarida a adresat ziarului *Liberalul*, în privința căderei tavanului și a modului cum a fost făcut, scrisoare ce acel ziar a publicat-o în No. 30 cu data de 14 Ianuarie 1897.

Iată acea scrisoare :

„Aflând și văzând în ziare că plafoanele de la Palatul Justiției cad, lucru ce am constatat și prin mine însu-mi, țin, domnule redactor, ca unul ce am executat partea cea mai mare de lucrări, a se cunoaște că nimic din cele ce am executat nu s'a mișcat; totul stă în perfectă bună stare; plafoanele ce au căzut sunt executate în regie, însă nu de mine. Mai țin încă a se ști că nu numai acele plafoane vor cădea, dar chiar și acele executate de mine de oare-ce ele au fost executate alt-fel de cum erau prevăzute în contractul și devizul meu; cu toată opunerea mea, ele au fost executate direct pe betonul dintre grințile de fier, fără a se pune șipei și trestie, materiale de plafoane. Acest sistem nenorocit, executat cu încăpățănare, s'a urmat apoi și în regie.

Crăpăturile de astăzi în plafoanele necăzute încă, ne dă avertismentul convenit la ce trebuie să ne așteptăm“.

N. Cuțarida.

Nu mai avem nimic de adăugat, și sperăm că ancheta va dovedi dacă diferitele lucrări de la palatul Justiției au fost sau nu făcute cum trebuia, de către antreprenorii respectivi.

Va mai dovedi cum s'au îndeplinit datoria cel ce a luat lefuri grase pentru observarea și dirigiarea lucrărilor.

Ar trebui odată ca și la noi în țară să ne pătrundem de sentimentul datoriei și când ni se face distinsa onoare de a ni se da un post de încredere, să știm să ne facem datoria cu sfințenie dovedind că am meritat încrederea ce s'a pus în noi.

INFORMAȚIUNI

Următoarea mișcare se va face de către d-l Ministru al Justiției în personalul magistraților trib. Ilfov :

D-l *Victor Antonescu*, actual supleant la trib. Ilfov secția I, va trece ca procuror de secțiune în

Parquetul local în locul d-lui Ionescu numit director de prefectură la Ilfov.

D-l *M. Durma*, actual supleant la secțiunea Comercială, va trece ca supleant la secțiunea I.

D-l *C. D. Anghel*, actual supleant la secțiunea Notariatului, va trece ca supleant la secțiunea Comercială.

D-l *N. C. Schina*, licențiat în drept din București, va fi numit supleant la secțiunea Notariatului în locul vacant.

D-l *Hamangiu*, procuror pe lângă Trib. Ilfov, a fost numit șef de Parquet pe lângă Trib. Tecuci.

D-l *Hamangiu*, ținând a rămânea în București, a rugat pe d-l Ministru a reveni asupra mutării sale. În cas contrariu d-sa e decis a demisiona îmbrățișând cariera de avocat.

Este mult timp de când s'au ridicat vii discuțiuni asupra controverselor la care dă loc art. 7 § 5 din constituțiune.

D. M. Schina, senator, membru al baroului din București, va aduce în Senat această importantă chestiune cu ocaziunea interpelării ce a adresat guvernului în afacerea Bedmar, cerând să se reguleze o dată pentru tot-d'a-una, dreptul ce l'au străinii de a dobândi proprietăți rurale în țară la noi.

Suntem în măsura de a afirma că guvernul e hotărât a tranșa de astă-dată această importantă chestiune indicând tribunalelor noastre jurisprudența ce va trebui să aplice.

D. Gr. Vulturescu, cu învoirea guvernului, a depus în acest scop un proiect de lege pentru punerea codului civil în acord cu dispozițiunile art. 7 din constituțiune, modificând art. 8, 9, 16, 18 și 645 cod. civ.

Acest proiect de lege, a fost de urgență trimis la secțiune și să crede că el va fi votat mai înainte ca d. Schina să își desvolte interpelarea sa.

Camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel din Craiova, care fusese sesizată în afacerea Steiner, în urma casării pronunțată de Curtea de Casație, contra deciziei Camerei de punere sub acuzare a Curții de Apel din București, care reformase ordonanța judecătorului de instrucție, d-l Dărăscu, ce pronunțase cas de neurmărire contra d-nei Steiner și a celor-Pași, pronunțându-se și dânsa în această nenorocită afacere, a confirmat ordonanța d-lui Dărăscu, declarând că nu poate da cas de urmărire contra nimănui în această afacere.

Dosarul a venit din nou înaintea Inaltei Curți de Casație în urma recursului făcut de Procurorul General al Curții de Apel Craiova.

Secțiunile Senatului și comitetul delegaților al cărui raport, a fost d-l V. Ursianu, avocat și profesor universitar a respins în unanimitate proiectul de lege relativ la modificarea art. 360 din codul de procedură penală, proiect prin care se ridică dreptul președinților Curților cu jurați de a mai face resumatul debaterilor în procesele criminale.

Nu mai rămâne nici o îndoială că și Senatul va respinge acest proiect, dealmintrelea desful de folositor pentru garantarea dreptului de apărare.